

Utbildning efter grundskolan samt vid Högskolan på Åland 2022

Sammanfattning:

- I jämförelse med föregående år ökar antalet studerande på Yrkesgymnasiet, från 645 personer hösten 2021 till 713 personer hösten 2022. Med 69 studerande hade den nyinrättade utbildningen Grit:lab flest studerande.
- På Yrkesgymnasiet studerar betydligt fler män än kvinnor inom sjöfart, it eller de tekniska programmen. Kvinnorna dominerar i stället inom de mer socialt inriktade programmen så som närvårdare och barnledare, men även inom utbildningen till frisör.
- Antalet studerande på Ålands lyceum är med sina 440 studerande ungefär i nivå med året innan, tillskottet blev endast sju personer hösten 2022. På Ålands lyceum är kvinnorna i majoritet med ett övertag på nästan 13 procentenheter.
- Hösten 2022 utgör 70 procent av de studerande på gymnasienivå som kommer utifrån av individer från Finland eller Sverige och resterande 30 procent från något annat land. Förra året utgjorde de med hemort utanför Åland enbart av personer från Finland eller Sverige.
- Bland de studerande på gymnasienivå läser 91 procent engelska, 44 procent finska, 15 procent spanska och 8 procent tyska. Resterande två språk, franska och ryska, läses av fem procent eller färre.
- Lycéet hade 189 sökande på 160 studieplatser och samtliga av platserna fylldes upp. När det gäller Yrkesgymnasiet varierar antalet studieplatser och sökande för de olika programmen, men totalt sett fanns 219 studieplatser och 278 sökande.
- Hösten 2022 har Högskolan på Åland 473 studerande, vilket är 12 färre än förra året. Andelen manliga studerande uppgår till drygt 55 procent. Likt förra året återfinns flest studerande inom företagsekonomiprogrammet, medan antalet är lägst på utbildningen till sjökaptan.
- Inom alla tekniskt inriktade program på Högskolan samt informationsteknik och utbildningen till sjökaptan är större delen av de studerande män medan kvinnorna är i majoritet inom övriga program.
- Ålänningar utgör likt förra året runt 70 procent av de studerande, en väldigt hög andel sett till de år Högskolan på Åland varit verksam. Av de studerande med hemort utanför Åland är 70 procent från Finland och nästan 30 procent är från Sverige. Bara ett fåtal kommer från något annat land.
- Högskolan hade 315 sökande till 140 nya studieplatser, vilket innebär 2,3 sökande per studieplats. Både antal sökande och antal studieplatser är färre än förra hösten. Strax över hälften av de sökande blev antagna.
- Folkhögskolan har 24 studerande hösten 2022, drygt 20 färre än året innan och lägst hittills på 2000-talet. Cirka 54 procent av de studerande är kvinnor och samtliga kommer från Åland.
- Vid Folkhögskolan läser flest (14 personer) på NYAlinjen höstterminen 2022. Förutom NYAlinjen studerar även tio personer totalt på hantverkslinjens två olika nivåer, grund och fördjupning.
- Bland de studerande på Folkhögskolan är 9 från Mariehamn och 15 från landsbygden. Nästan 60 procent av de studerande är 19 år eller yngre och samtliga av dessa läser på NYAlinjen.

Innehåll

Tabellförteckning.....	2
Figurförteckning.....	2
Beskrivning av statistiken.....	3
Utbildning på gymnasienivå.....	4
Högskoleutbildning.....	11
Folkhögskoleutbildning.....	16

Tabellförteckning

Tabell 1. Studerande på gymnasienivå hösten 2022 efter skola, utbildning, årskurs, medelålder, kön och hemort.....	4
Tabell 2. Studerande på gymnasienivå hösten 2022 efter utbildningsområde och kön.....	5
Tabell 3. Studerande på gymnasienivå hösten 2022 efter hemort.....	6
Tabell 4. Språkstudier på gymnasienivå hösten 2022 efter kön och skola.....	9
Tabell 5. Nya studieplatser, sökande och antagna på gymnasienivå hösten 2022 efter skola och program.....	10
Tabell 6. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2022 efter program, medelålder, kön och hemort ..	11
Tabell 7. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2022 efter utbildningsområde och kön.....	11
Tabell 8. Studerande vid Högskolan på Åland 2010–2022 efter utbildningsprogram.....	12
Tabell 9. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2022 efter hemort.....	12
Tabell 10. Nya studieplatser, sökande och antagna till Högskolan på Åland hösten 2022 efter program...	14
Tabell 11. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2022 efter program vid Högskolan på Åland och tidigare studieland.....	15
Tabell 12. Studerande vid Ålands folkhögskola hösten 2022 efter utbildning, medelålder, kön och hemort.....	16
Tabell 13. Studerande vid Ålands folkhögskola hösten 2022 efter hemort.....	17
Tabell 14. Nya studieplatser, sökande och antagna till Ålands folkhögskola hösten 2022.....	17

Figurförteckning

Figur 1. Studerande på gymnasienivå 2000–2022 efter typ av utbildning.....	6
Figur 2. Studerande på gymnasienivå efter hemregion och utbildningstyp hösten 2022.....	7
Figur 3. Studerande på gymnasienivå efter skola och modersmål hösten 2022.....	7
Figur 4. Studerande på gymnasienivå (utom studerande på en vuxen- eller integrationsutbildning) efter ålder hösten 2022.....	8
Figur 5. Studerande på en vuxen- eller integrationsutbildning på gymnasienivå efter ålder hösten 2022 ..	8
Figur 6. Antal lästa språk per studerande på gymnasienivå hösten 2022 efter kön.....	9
Figur 7. Studerande vid Högskolan på Åland 2000–2022 efter hemort.....	13
Figur 8. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2022 efter ålder och kön.....	13
Figur 9. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2022 som tidigare studerat på Åland eller i Finland, efter tidigare utbildning.....	14
Figur 10. Studerande vid Ålands folkhögskola 2006–2022.....	16
Figur 11. Studerande vid Ålands folkhögskola hösten 2022 efter ålder.....	17

Beskrivning av statistiken

Detta meddelande innehåller statistik om åländsk utbildning efter grundskolan och på högskolenivå höstterminen 2022. Insamlingen är en totalundersökning och uppgifter från Ålands lyceum, Ålands yrkesgymnasium, Ålands folkhögskola och Högskolan på Åland ligger till grund för statistiken. Uppgifterna gäller situationen i början av läsåret, eller den 20 september. Vissa jämförelser med tidigare år görs också. Statistiken över Högskolan på Åland behandlar enbart de som studerar examensinriktade ämnen eller kursutbildningar. Utöver detta finns även den öppna högskolan, som inte behandlas i detta statistikmeddelande. Statistikens syfte är att ge en heltäckande bild av de studerande inom den åländska utbildningen efter grundskolenivå. Statistiken omfattar inte utbytesstuderande som studerar vid Högskolan på Åland och inte heller studerande med studieuppehåll.

Den åländska utbildningen efter grundskolan upprätthålls av Ålands landskapsregering. På gymnasienivå finns Ålands lyceum som tillhandahåller allmänbildande gymnasieutbildning och Ålands yrkesgymnasium som ger grundläggande yrkesutbildning. Högskoleutbildningen sker sedan år 2003 vid Högskolan på Åland. Ålands landskapsregering driver också Ålands folkhögskola, vars verksamhet hör till övrig utbildning.

Under 2011 reformerades gymnasialstadieutbildningen på Åland, då Ålands handelsläroverk, Ålands hotell- och restaurangskola, Ålands sjömansskola, Ålands vårdinstitut samt Ålands yrkesskola sammanslogs till Ålands yrkesgymnasium. Verksamheten vid Ålands naturbruksskola upphörde efter vårterminen 2011. Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium leds av myndigheten Ålands gymnasium.

Utbildningsområdena som används som redovisningsgrupp i detta meddelande bygger på den internationella utbildningsklassificeringen, ISCED. Vissa av utbildningsprogrammen som tidigare hänförs till det tekniska ämnesområdet har fr.o.m. 2006 placerats i serviceområdet, varför dessa områden inte på ett rättvisande sätt kan jämföras med tidigare års uppgifter. Fr.o.m. 2017 används den förnyade klassificeringen ISCED-F 2013. I den nya klassificeringen har det tidigare utbildningsområdet handel och samhällsvetenskaper delats upp i två områden – de samhällsvetenskapliga områdena samt handel, administration och juridik. Utöver detta har utbildningsområdet databehandling och kommunikation (IKT) tillkommit och områdena hälso- och socialvård samt servicebranscher har bytt namn till hälsovård och välfärd respektive tjänster.

Några definitioner och förklaringar:

Landskommuner: Alla kommuner utom Mariehamn

Landsbygden: Kommunerna Eckerö, Finström, Geta, Hammarland, Jomala, Lemland, Lumparland, Saltvik och Sund.

Skärgården: Kommunerna Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö

- Exakt 0 enheter

. Uppgift ologisk, kan ej förekomma

Statistiken baseras på individuppgifter som ÅSUB begärt in från skolornas studeranderegister. Uppgifterna om studieplatser, sökande och antagna kommer dels från den samåländska elevantagningen och dels från skolorna. ÅSUB riktar ett tack till alla som har bidragit med uppgifter och kommentarer.

Detta statistikmeddelande har publicerats sedan år 2000. Ytterligare statistik i detta ämne, bland annat flera tidsserier, kan man hitta på ÅSUB:s webbplats (www.asub.ax). Statistik om lärarna inom det åländska skolväsendet publiceras sedan 2005 vart tredje år.

Övrig årlig utbildningsstatistik som ÅSUB sammanställer gäller grundskolan, avlagda examina, utbildning som inte leder till examen samt studerande utanför Åland. En prognos om det framtida elevunderlaget gavs ut i juni 2010. All utbildningsstatistik är tillgänglig på vår webbplats som publikationer, databaser och exceltabeller

Utbildning på gymnasienivå

Många studerande utifrån på det nya programmet Grit:lab

I jämförelse med föregående år ökar antalet studerande på Yrkesgymnasiet, från 645 personer hösten 2021 till 713 personer hösten 2022. Ökningen beror framför allt på de 69 studerande som påbörjar det nyinrättade utbildningsprogrammet Grit:lab aktuell höst. Det är också den utbildning som lockar flest studerande på Yrkesgymnasiet. Programmet är tvåårigt och leder till en yrkesexamen inom informations- och kommunikationsteknik. Utbildningen är stationerad på PAF men eleverna är registrerade på Ålands yrkesgymnasium. Andra program som lockar många studerande är utbildningen till merkonom, närvårdare och sjöfart. Könsfördelningen varierar mycket inom de olika utbildningsprogrammen och på Yrkesgymnasiet studerar betydligt fler män än kvinnor inom sjöfart, IT eller de tekniska programmen. Kvinnorna dominerar i stället inom de mer socialt inriktade programmen så som närvårdare och barnledare, men även bland de som utbildar sig till frisör eller utbildningen merkonom för vuxenstuderande. Om man ser till Ålands yrkesgymnasium som helhet är männen drygt 17 procentenheter fler än kvinnorna. En ökning med fem procentenheter i jämförelse med året innan.

Tabell 1. Studerande på gymnasienivå hösten 2022 efter skola, utbildning, årskurs, medelålder, kön och hemort

Utbildning Skola Program	Totalt	Årskurs				Medel- ålder	Kön, procent		Hemort, procent	
		1	2	3	4		Kvinnor	Män	Åland	Utanför Åland
Totalt	1 153	767	496	589	14	19,8	47,6	52,4	94,6	5,4
Allmänbildande gymnasieutbildning										
Ålands lyceum	440	159	126	141	14	17,1	57,7	42,3	98,9	1,1
Allmänbildande gymnasieexamen	438	159	126	141	12	17,1	57,5	42,5	99,1	0,9
Kompletteringsstudier	2	-	-	-	2	18,5	100,0	-	50,0	50,0
Grundläggande yrkesutbildning										
Ålands yrkesgymnasium	713	304	185	224	-	21,6	41,4	58,6	92,0	8,0
Grit:lab	69	69	-	-	-	28,9	26,1	73,9	52,2	47,8
IT-stödperson	45	16	15	14	-	20,5	13,3	86,7	100,0	-
IT-stödperson för vuxna	3	-	-	3	-	38,3	-	100,0	100,0	-
Merkonom	56	19	18	19	-	17,9	62,5	37,5	96,4	3,6
Merkonom för vuxna	20	15	-	5	-	39,5	70,0	30,0	100,0	-
Kock	40	14	14	12	-	18,5	67,5	32,5	95,0	5,0
Kock, integrationsutbildning	13	-	13	-	-	40,8	61,5	38,5	100,0	-
Servitör	17	15	-	2	-	16,8	52,9	47,1	100,0	-
Servitör, gymnasiebaserad	8	8	-	-	-	27,3	50,0	50,0	87,5	12,5
Barnledare	45	17	12	16	-	20,9	88,9	11,1	97,8	2,2
Närvårdare	54	21	18	15	-	18,4	81,5	18,5	100,0	-
Närvårdare för vuxna	30	17	-	13	-	37,7	80,0	20,0	100,0	-
Fastighetsskötare, specialunderv.	6	4	1	1	-	18,2	-	100,0	83,3	16,7
Kock, specialunderv.	10	3	3	4	-	19,5	70,0	30,0	90,0	10,0
Yrkesträning	10	2	1	7	-	18,3	50,0	50,0	100,0	-
Elmontör	28	-	15	13	-	17,6	17,9	82,1	100,0	-
Fordonsmekaniker	43	15	13	15	-	18,3	25,6	74,4	97,7	2,3
Frisör	16	7	5	4	-	19,6	100,0	-	100,0	-
Husbyggare	45	14	14	17	-	18,0	24,4	75,6	100,0	-
Verkstadsmekaniker	26	15	-	11	-	17,4	-	100,0	100,0	-
Rörmontör	26	-	11	15	-	19,9	7,7	92,3	100,0	-
Sjöfart, vaktman	33	33	-	-	-	17,7	6,1	93,9	84,8	15,2
Sjöfart, däck- o maskinreparatör	22	-	10	12	-	19,2	22,7	77,3	77,3	22,7
Sjöfart, fartygselektriker	17	-	14	3	-	21,6	5,9	94,1	94,1	5,9
Sjöfart, vaktmaskinmästare	13	-	-	13	-	18,3	-	100,0	92,3	7,7
Sjöfart, vaktstyrman	18	-	8	10	-	18,1	5,6	94,4	83,3	16,7

Not: I en del fall saknas studerande på vissa årskurser i en flerårig utbildning. Detta kan bero på att utbildningen inte tar in nya studerande varje år, eller på att det ett visst år inte har funnits tillräckligt med sökande. I vissa fall finns det studerande bara på årskurs tre trots att en utbildning är ettårig, beroende på att denna utbildning utgör en påbyggnad eller fortsättning på en annan utbildning.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Antalet studerande på Ålands lyceum är med sina 440 studerande ungefär i nivå med året innan, tillskottet blev endast sju personer hösten 2022. På Ålands lyceum är kvinnorna i majoritet med ett övertag på nästan 13 procentenheter.

Andelen studerande med hemort utanför Åland ökar något i jämförelse med året innan. Ökningen uppgår till cirka 2 procentenheter och kan i huvudsak hänföras till att nästan hälften av de studerande på programmet Grit:lab kommer utifrån. Inom sjöfart som traditionellt sett haft många studerande utifrån sjunker andelen med hemort utanför Åland för fjärde året i rad. Hösten 2022 kommer 70 procent av de studerande som har hemort utanför Åland från Finland eller Sverige. Resterande kommer från något annat land. Uppgifterna om de studerandes hemort gäller hemorten vid antagningen till utbildningen.

Något jämnare könsfördelning över tid inom vissa utbildningsområden

För att få en mer sammanfattande bild av utbildningarna på gymnasienivå har dessa klassificerats efter utbildningsområden (*Tabell 2*) som bygger på den internationella utbildningsklassificeringen, ISCED.

Den allmänbildande utbildningen, vilken omfattar Ålands lyceum, är det största utbildningsområdet med nästan 40 procent av alla studerande på gymnasienivå. Därefter kommer tjänstebranschen och teknisk utbildning, båda med en andel på strax över 16 procent. Det minsta utbildningsområdet är övrigt, vilket enbart omfattar yrkesträningsprogrammet.

Över 80 procent av de som läser en utbildning inom området hälsovård och välfärd samt det pedagogiska området är kvinnor. Könsfördelningen är närmast den motsatta inom det tekniska området samt databehandling och kommunikation. Fördelningen mellan könen är som jämnast inom den allmänbildande utbildningen och området övrigt. De enda någorlunda tydliga trendmässiga resultat gällande områdenas könsfördelning de senaste tio åren är att kvinnornas andel har ökat något inom både det tekniska området samt databehandling och kommunikation.

Tabell 2. Studerande på gymnasienivå hösten 2022 efter utbildningsområde och kön

Utbildningsområde	Antal			Procent	
	Totalt	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	1 153	549	604	47,6	52,4
Allmänbildande	440	254	186	57,7	42,3
Pedagogisk	45	40	5	88,9	11,1
Humanistisk	-	-	-	-	-
Samhällsvetenskap	-	-	-	-	-
Handel, administration, juridik	76	49	27	64,5	35,5
Naturvetenskap	-	-	-	-	-
Databehandling och kommunikation (IKT)	117	24	93	20,5	79,5
Teknisk	191	30	161	15,7	84,3
Lant- och skogsbruk	-	-	-	-	-
Hälsovård och välfärd	84	68	16	81,0	19,0
Tjänster	190	79	111	41,6	58,4
Övrigt	10	5	5	50,0	50,0

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

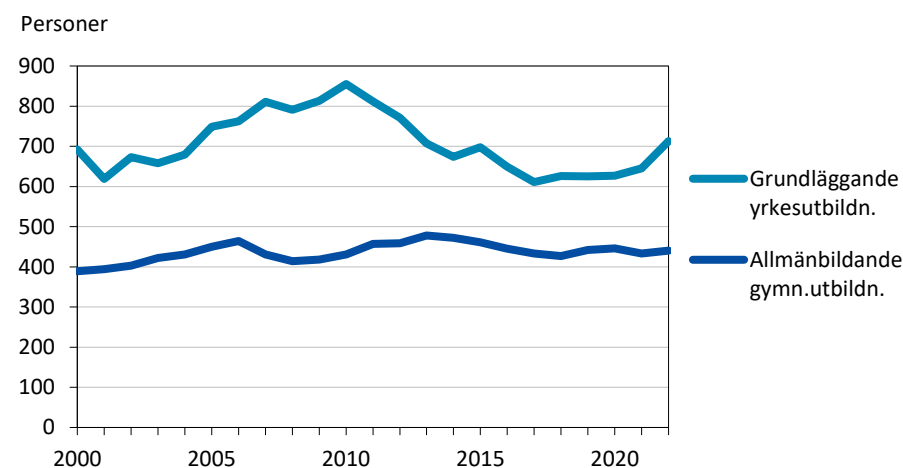
Antalet studerande inom grundläggande yrkesutbildning var som störst år 2010

I *Figur 1* på nästa sida presenteras antalet studerande över tid för de som läst en allmänbildande gymnasieutbildning eller en grundläggande yrkesutbildning. Samtliga som läst en gymnasieutbildning har gjort det på Ålands lyceum, medan studerande inom grundläggande yrkesutbildning har gått på någon av de yrkesskolor som fanns fram till och med 2011 och därefter Ålands yrkesgymnasium.

Åren 2000 till 2004 låg antalet studerande inom grundläggande yrkesutbildning mellan 600 och 700 personer. Därefter ökade antalet fram till och med rekordnoteringen på över 850 studerande år 2010.

En delorsak till denna ökning var att årskullarna som lämnade grundskolan under denna period var relativt stora. Sedan dess har antalet minskat och återgått till samma nivåer som i början av 00-talet. Nedgången drevs både av att antalet studerande från Åland minskade, men också av en tydlig nedgång av studerande utifrån. Studerandeantalet inom den allmänbildande gymnasieutbildningen har inte uppvisat en liknande upp- och nedgång. Antalet har i stället legat mellan 400 och 500 studerande under hela perioden.

Figur 1. Studerande på gymnasienivå 2000–2022 efter typ av utbildning

Mer varierad härkomst bland studerande utifrån

Över hälften av de åländska studerande kommer från landsbygden, nästan 40 procent från Mariehamn och 5 procent från skärgården. Till skillnad från året innan utgör de studerande utifrån inte bara av personer från Finland eller Sverige, utan även länder som Brasilien, Ryssland och USA. Hösten 2022 utgör drygt 70 procent av de studerande utifrån av individer från Finland eller Sverige och nästan 30 procent från något annat land. Nästan samtliga från den senare kategorin studerar på programmet Grit:lab.

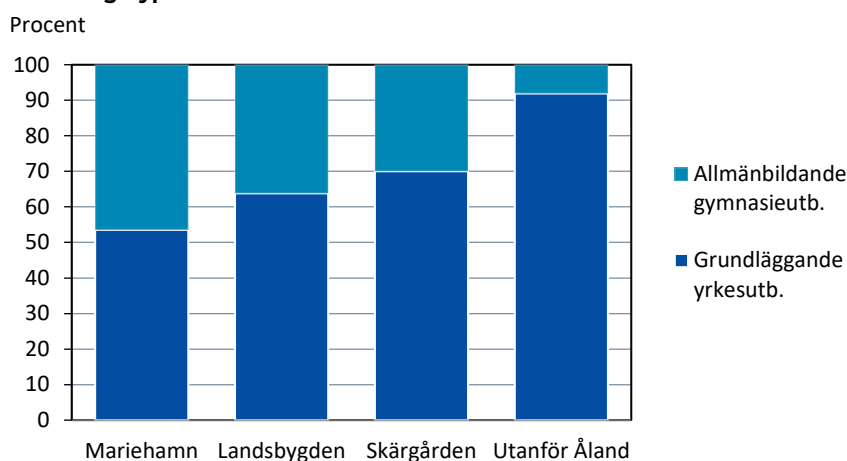
Tabell 3. Studerande på gymnasienivå hösten 2022 efter hemort

Studerande från Åland		Studerande utifrån	
Totalt	1 091	Totalt	62
Därav andel som kommer ifrån			
Mariehamn	38,7	Finland	50,0
Landsbygden	56,7	Sverige	21,0
Skärgården	4,6	Övriga länder	29,0

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

I *Figur 2* på nästa sida presenteras hur de studerande på gymnasienivå från olika regioner fördelar sig mellan de som läser en allmänbildande gymnasieutbildning och de som läser en grundläggande yrkesutbildning. Majoriteten bland studerande från landsbygden och skärgården läser en yrkesutbildning medan utbildningsinriktningen är mera jämnt fördelad bland studerande från Mariehamn. Inom gruppen som kommer från orter utanför Åland läser hela nio av tio en yrkesutbildning.

Figur 2. Studerande på gymnasienivå efter hemregion och utbildningstyp hösten 2022

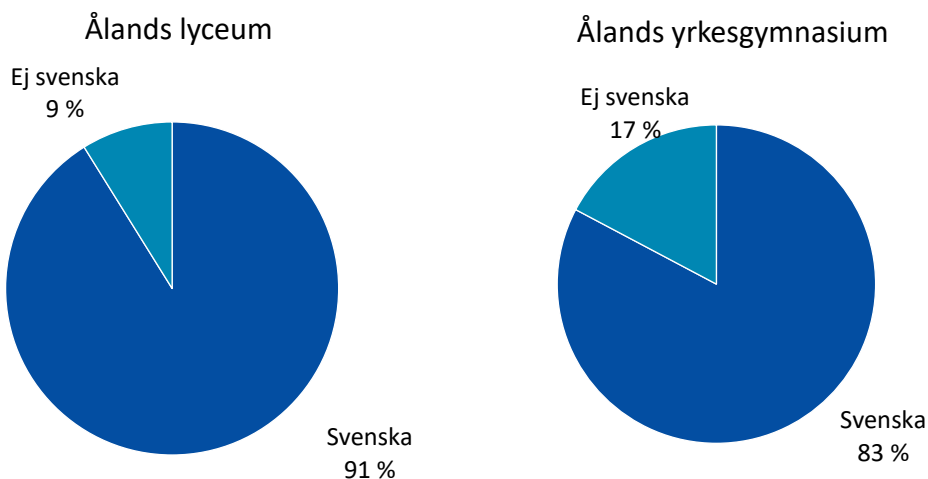

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Andelen med ett annat modersmål än svenska har ökat betydligt sedan 2010

Andelen studerande med ett annat modersmål än svenska presenteras per skola i *figur 3* nedan. På Ålands yrkesgymnasium är andelen med ett annat modersmål än svenska nästan dubbelt så stor som på Ålands lyceum. Över hälften av eleverna med ett annat modersmål än svenska på Ålands yrkesgymnasium går i någon av integrations- eller vuxenutbildningarna. Förutom svenska är några av de vanligaste modersmålen finska, rumänska, ryska och engelska. Sedan 2010 har andelen med ett annat modersmål än svenska på gymnasienivå ökat från nära 2 procent till 14 procent.

Figur 3. Studerande på gymnasienivå efter skola och modersmål hösten 2022

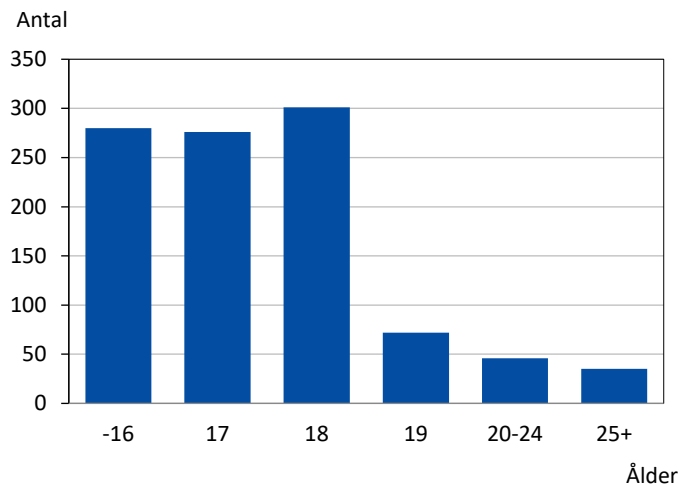
Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Fler 20- till 39-åringar bland studerande som läser en vuxen- eller integrationsutbildning

I de två figurerna på nästa sida visas åldersfördelningen bland studerande på gymnasienivå. Då åldersstrukturen ser väldigt olika ut beroende på om du läser en vuxen- eller integrationsutbildning eller inte redovisas åldersstrukturen skilt efter typ av utbildning.

De allra flesta på gymnasienivå som inte läser någon vuxenutbildning eller integrationsutbildning, är mellan 16 och 18 år. Dessa utgör 85 procent av alla studerande. Därefter är flest 19 år och sedan minskar antalet ju högre upp man kommer i åldrarna.

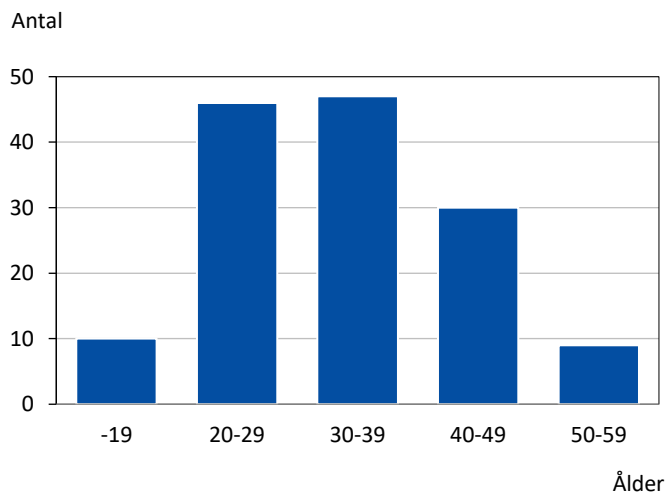
Figur 4. Studerande på gymnasienivå (utom studerande på en vuxen- eller integrationsutbildning) efter ålder hösten 2022

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Bland de studerande som läser en vuxen- eller integrationsutbildning på gymnasienivå är flest 20 till 39 år. Denna åldersgrupp är klart större i jämförelse med året innan och har till stor del att göra med att åldern på eleverna som påbörjat utbildningen Grit:lab i huvudsak finns inom detta åldersspann.

Figur 5. Studerande på en vuxen- eller integrationsutbildning på gymnasienivå efter ålder hösten 2022

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Språkstudier vanligare bland kvinnorna

Bland de studerande på gymnasienivå läser nio av tio engelska och nästan hälften finska. På Ålands lyceum är engelska obligatoriskt för alla utom ämnesstuderande, varför andelen engelskstuderande är nära 100 procent. På Ålands yrkesgymnasium är samma andel 85 procent. Därefter är finska störst på båda skolor. Det enda språk förutom engelska och finska som läses på Yrkesgymnasiet är spanska. På Lycéet läser de studerande även tyska, franska och ryska. Inom alla språk förutom ryska är andelen som läser respektive språk större bland kvinnorna än bland männen.

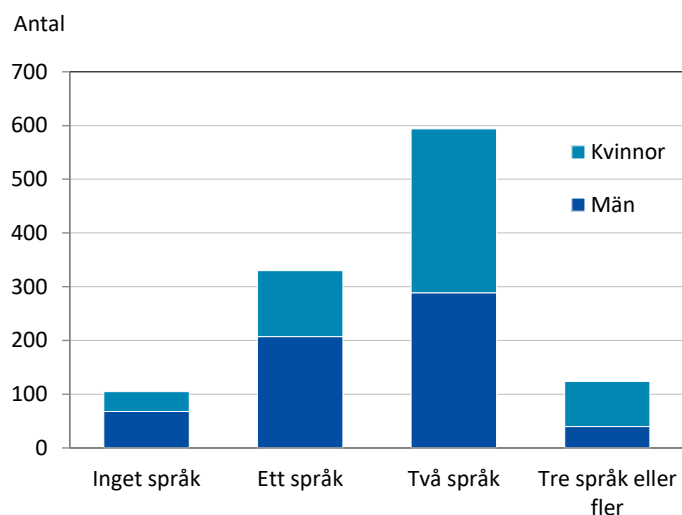
Tabell 4. Språkstudier på gymnasienivå hösten 2022 efter kön och skola

Språk	Totalt	Kön		Skola	
		Kvinnor	Män	Ål. lyceum	Ål. yrkesgymnasium
Antal studerande efter studerat språk					
Engelska	1 044	511	533	439	605
Finska	511	266	245	272	239
Tyska	94	49	45	94	-
Franska	58	39	19	58	-
Spanska	170	116	54	125	45
Ryska	20	9	11	20	-
Andel					
Engelska	90,5	93,1	88,2	99,8	84,9
Finska	44,3	48,5	40,6	61,8	33,5
Tyska	8,2	8,9	7,5	21,4	-
Franska	5,0	7,1	3,1	13,2	-
Spanska	14,7	21,1	8,9	28,4	6,3
Ryska	1,7	1,6	1,8	4,5	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Drygt hälften av de studerande läser två språk hösten 2022, vilket är en nedgång med ungefär tio procentenheter från året innan. Andelen som läser ett språk har i stället ökat med tio procentenheter och uppgår till 28 procent aktuell höst. Drygt 10 procent av de studerande läser tre eller fler språk och 9 procent läser inte något språk alls. Bland de som läser två språk eller fler är kvinnorna i majoritet, medan männen utgör flertalet bland de som läser ett eller inget språk alls. I princip alla studerande som läser ett eller inget språk återfinns på Ålands yrkesgymnasium medan de som läser tre eller fler språk nästan uteslutande går på Ålands lyceum.

Figur 6. Antal lästa språk per studerande på gymnasienivå hösten 2022 efter kön

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Ökat antal sökande till Ålands yrkesgymnasium

I Tabell 5 nedan presenteras bland annat sökande och antagna till höstterminen 2022. Siffrorna för antalet antagna gäller de som antagits under sommaren och antalet sökande gäller de som hade utbildningen som första alternativ. Att antalet aktiva på vissa program överstiger antalet antagna kan dels bero på att ytterligare studerande antagits på hösten och dels på att personer som antagits tidigare år har haft studieuppehåll och påbörjat studierna först denna höst. Antalet aktiva avser läget den 20 september aktuell höst.

Lycéet hade 189 sökande på 160 studieplatser och samtliga av platserna fylldes upp. Förra året var antalet sökande och platser lägre, 138 respektive 140. När det gäller Yrkesgymnasiet varierar antalet studieplatser och sökande för de olika programmen. Totalt sett fanns 219 studieplatser och 278 sökande, vilket motsvarar 1,3 sökande per studieplats och är i nivå med året innan.

Frisörprogrammet hade, precis som tidigare år, flest sökande per studieplats (2,4). Andra utbildningar som hade många sökande i förhållande till antalet studieplatser var utbildningarna till IT-stödperson, husbyggare och verkstadsmekaniker. Två program hade färre sökande än det antal studieplatser som erbjöds, utbildningarna till barnledare och fastighetsskötare. Notera dock att enbart antal sökande efter deras förstahandsval redovisas och antalet antagna kan därför överstiga antalet sökande då man kan komma in på utbildningen genom sitt andra- eller tredjehandsval. Sökande och antagna till Grit:lab ingår inte i denna redovisning då antagningsprocessen inte går till på samma sätt som för övriga utbildningar.

Tabell 5. Nya studieplatser, sökande och antagna på gymnasienivå hösten 2022 efter skola och program

Skola Program	Studie- platser	Sökande	Antagna	Aktiva	Sökande per studie- plats	Antagna, procent av sökande
Totalt	379	467	357	362	1,2	76,4
Ålands lyceum	160	189	160	159	1,2	84,7
Allmänbildande gymnasieexamen	160	189	160	159	1,2	84,7
Ålands yrkesgymnasium	219	278	197	203	1,3	70,9
IT-stödperson	15	28	15	16	1,9	53,6
Merkonom	20	27	20	19	1,4	74,1
Kock	16	26	16	14	1,6	61,5
Servitör	16	16	12	15	1,0	75,0
Servitör, gymnasiebaserad	12	12	10	8	1,0	83,3
Barnledare	20	14	15	17	0,7	107,1
Närvårdare	20	22	20	21	1,1	90,9
Fastighetsskötare, specialunderv.	6	3	1	4	0,5	33,3
Kock, specialunderv.	4	4	2	3	1,0	50,0
Yrkesträning	2	2	2	2	1,0	100,0
Fordonsmekaniker	15	18	15	15	1,2	83,3
Frisör	7	17	7	7	2,4	41,2
Husbyggare	15	26	15	14	1,7	57,7
Verkstadsmekaniker	15	27	15	15	1,8	55,6
Sjöfart, vaktman	36	36	32	33	1,0	88,9

Not: Antal sökande avser inte det totala antalet sökande utan endast de som har programmet som sitt första val. Antal antagna kan därför överstiga antalet sökande.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Högskoleutbildning

Den åländska högskoleutbildningen tillhandahålls av Högskolan på Åland. Öppna högskolan, som är en enhet vid Högskolan på Åland, ordnar enskilda universitets- och högskolekurser, fortbildningar och seminarier, men den verksamheten ingår inte i statistiken om den åländska högskoleutbildningen.

Flest studerande på företagsekonomiprogrammet

Hösten 2022 har Högskolan på Åland 473 studerande, vilket är 12 färre än förra året. Andelen manliga studerande uppgår till drygt 55 procent. Likt förra året återfinns flest studerande inom företagsekonomiprogrammet, medan antalet är lägst på utbildningen till sjökaptten.

På alla program är könsfördelningen relativt ojämn. Inom alla tekniskt inriktade program, informationsteknik och utbildningen till sjökaptten är större delen av de studerande män, medan kvinnorna är i majoritet inom övriga program. Fördelningen är jämnast på utbildningsprogrammet företagsekonomi där två tredjedelar av de studerande är kvinnor.

Precis som på gymnasienivå lockar utbildning inom sjöfart flest studerande utifrån. Huvuddelen av de studerande på sjökaptensutbildningen, eller 80 procent, utgörs av personer med annan hemort än Åland. Nästan alla som kommer utifrån för att studera på Högskolan är från Finland eller Sverige. Uppgifterna gäller hemorten vid antagning till studierna.

Tabell 6. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2022 efter program, medelålder, kön och hemort

Program	Totalt	Medel- ålder	Kön, procent		Hemort, procent	
			Kvinnor	Män	Åland	Utanför Åland
Totalt	473	29,4	44,8	55,2	71,2	28,8
Elektroteknik	47	27,0	6,4	93,6	63,8	36,2
Företagsekonomi	105	32,7	65,7	34,3	89,5	10,5
Hospitality Management	60	27,0	66,7	33,3	63,3	36,7
Informationsteknik	89	28,6	21,3	78,7	74,2	25,8
Maskinteknik	48	27,4	10,4	89,6	60,4	39,6
Sjökaptten	46	29,0	21,7	78,3	19,6	80,4
Sjukskötare	78	31,0	84,6	15,4	91,0	9,0

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Ojämn könsfördelning inom teknisk utbildning samt hälsovård och välfärd

Teknisk utbildning och tjänstebranschen (Benämnd "Tjänster" i Tabell 7 nedan) är de största områdena. Till området tjänster hör sjöfartsprogrammet och hospitality management och det tekniska området utgörs av elektroteknik och maskinteknik. Könsskillnaden är störst inom det tekniska området och inom hälsovård och välfärd. Könsfördelningen är mest jämn inom området tjänster med 53 procent män och 47 procent kvinnor.

Tabell 7. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2022 efter utbildningsområde och kön

Utbildningsområde	Antal			Procent	
	Totalt	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	473	212	261	44,8	55,2
Allmänbildande	-	-	-	-	-
Pedagogisk	-	-	-	-	-
Humanistisk	-	-	-	-	-
Samhällsvetenskap	-	-	-	-	-
Handel, administration, juridik	105	69	36	65,7	34,3
Naturvetenskap	-	-	-	-	-
Databehandling och kommunikation (IKT)	89	19	70	21,3	78,7
Teknisk	95	8	87	8,4	91,6
Lant- och skogsbruk	-	-	-	-	-
Hälsovård och välfärd	78	66	12	84,6	15,4
Tjänster	106	50	56	47,2	52,8
Övrigt	-	-	-	-	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Sedan 2010 har antalet studerande inom informationsteknik ökat mest

I jämförelse med förra året ökar antalet studerande mest på sjukskötprogrammet (Benämnd "Vård" i *Tabell 8* nedan) medan maskinteknik i stället tappar flest studerande. Sett till hela perioden (2010–2022) har den största minskningen skett inom sjöfartsprogrammet. Programmet hade som mest över 130 studerande hösten 2012, denna höst är antalet nere på 46 personer. Under samma period ökade i stället antalet studerande på programmet informationsteknik med 50 procent, vilket är mest bland alla program.

Tabell 8. Studerande vid Högskolan på Åland 2010–2022 efter utbildningsprogram

Program	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Studerande totalt	506	508	525	511	490	460	501	469	455	462	489	485	473
Elektroteknik	37	30	36	21	34	29	48	33	41	32	49	54	47
Företagsekonomi	70	85	89	86	70	79	89	92	95	94	102	104	105
Hospitality Management	57	55	63	52	55	64	61	71	76	71	73	63	60
Informationsteknik	59	67	60	60	58	61	65	70	69	78	83	91	89
Maskinteknik	93	105	106	105	105	95	90	93	79	71	68	63	48
Sjöfart	126	125	133	123	101	96	87	55	46	51	51	43	46
Vård	64	41	38	64	67	36	61	55	49	65	63	67	78

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Nästan nio av tio studerande har svenska som modersmål

Tabell 9 visar hemorten varifrån de studerande vid Högskolan blev antagna. Ålänningar utgör likt förra året runt 70 procent av de studerande, en väldigt hög andel sett till de år Högskolan på Åland varit verksam. Strax över hälften av de studerande från Åland kommer från Mariehamn, drygt 40 procent från landsbygden och resterande 5 procent från skärgården.

Av de studerande med hemort utanför Åland är 70 procent från Finland och nästan 30 procent är från Sverige. Bara ett fåtal kommer från något annat land.

87 procent av Högskolans studerande har svenska som modersmål, 3 procent finska och 10 procent något annat.

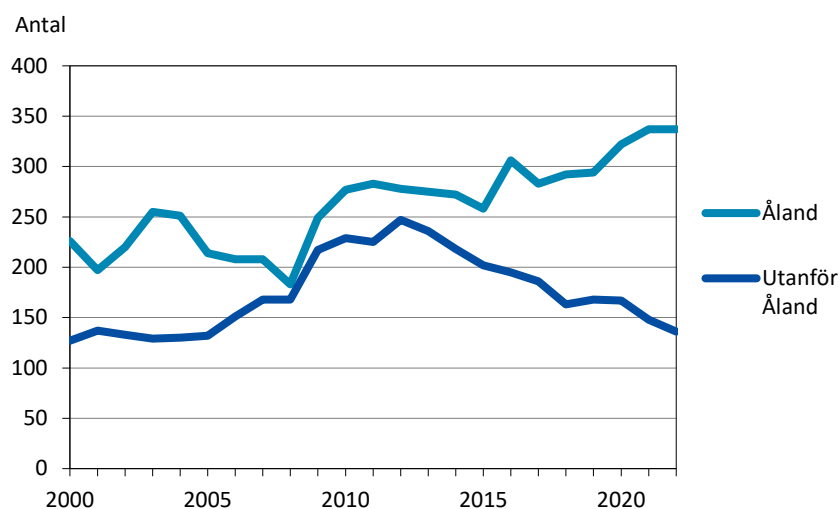
Tabell 9. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2022 efter hemort

Studerande från Åland		Studerande utifrån	
Totalt	337	Totalt	136
Därav andel som kommer ifrån			
Mariehamn	52,8	Finland	69,9
Landsbygden	42,1	Sverige	27,9
Skärgården	5,0	Övriga länder	2,2

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Sedan början av 2010-talet har antalet studerande med hemort utanför Åland minskat samtidigt som studerande från Åland haft en positiv trend (*Figur 7* på nästa sida). När antalet studerande utifrån var som störst, år 2012, uppgick de till nästan 250 personer. Höstterminen 2022 är antalet nere på 136 personer. Det är framför allt studerande från Sverige som blivit färre, från över 130 personer 2012 till nästan 40 denna höst.

Figur 7. Studerande vid Högskolan på Åland 2000–2022 efter hemort

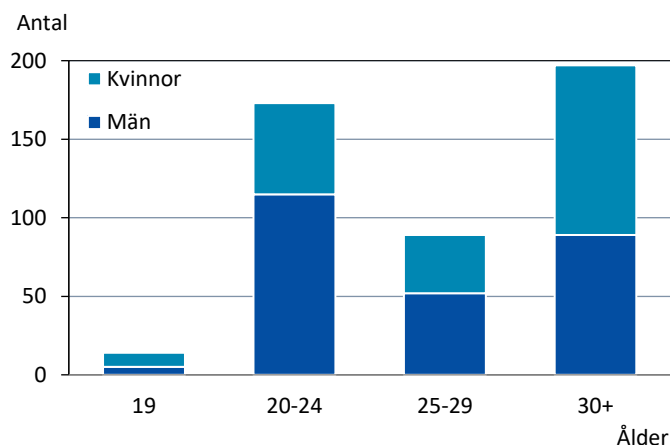

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Studerande som är 30 år eller äldre är för första gången i majoritet

Huvuddelen av de studerande vid Högskolan är mellan 20 och 24 år eller 30 år eller äldre. Kvinnorna är i majoritet bland de som är yngst (19 år) och de som är äldst (30+ år) medan förhållandet är det omvända för resterande två åldersgrupper. I jämförelse med 2010 har medelåldern på Högskolan ökat från 26,9 år till 29,4. Ökningen beror i huvudsak på att studerande som är 30 år eller äldre har blivit fler samtidigt som 20- till 24-åringar blivit färre. Hösten 2022 är dessutom de förstnämnda för första gången fler än de sistnämnda.

Figur 8. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2022 efter ålder och kön

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Sjuskötarprogrammet hade flest antal sökande

I *Tabell 10* på nästa sida framgår det bland annat hur många personer som sökt och antagits till Högskolans utbildningar hösten 2022. Uppgiften om antal aktiva anger hur många personer som påbörjat studierna denna höst, vare sig de antagits detta år eller ett tidigare år och haft studieuppehåll fram tills denna höst.

Högskolan hade 315 sökande till 140 nya studieplatser, vilket innebär 2,3 sökande per studieplats. Både antal sökande och antal studieplatser är färre än förra hösten. Strax över hälften av de sökande blev antagna.

Sjukskötarpå programmet hade flest antal sökande av alla program, både i absoluta tal och i relation till antalet studieplatser. En konsekvens av detta blev därför att programmet hade den lägsta andelen antagna som procent av de sökande. Antagningsprocenten var, precis som förra året, högst på maskinteknik där 86 procent av de sökande antogs. Det var också det enda program som hade färre antal sökande än studieplatser.

Tabell 10. Nya studieplatser, sökande och antagna till Högskolan på Åland hösten 2022 efter program

Program	Studieplatser	Sökande	Antagna	Mottagna studieplatser	Aktiva	Sökande per studieplats	Antagna, procent av sökande
Totalt	140	315	167	132	102	2,3	53,0
Elektroteknik	20	27	17	16	11	1,4	63,0
Företagsekonomi	20	68	33	27	26	3,4	48,5
Hospitality Management	20	35	29	17	12	1,8	82,9
Informationsteknik	20	56	31	24	17	2,8	55,4
Maskinteknik	20	14	12	8	6	0,7	85,7
Sjökapten	20	35	17	13	10	1,8	48,6
Sjukskötare	20	80	28	27	20	4,0	35,0

Not: Antal sökande avser inte det totala antalet sökande utan endast de som har programmet som sitt första val.

Antal antagna kan därför överstiga antalet sökande.

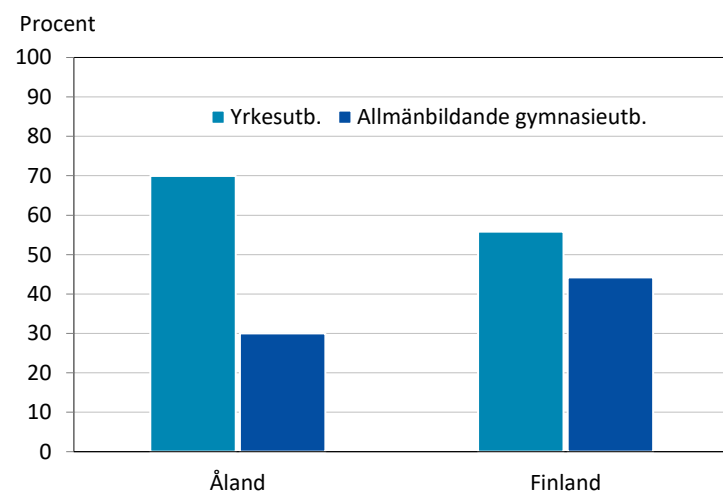
Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Majoriteten av de som läser till sjökapten har en tidigare utbildning från Sverige

I figur 9 nedan presenteras de studerandes tidigare utbildning för de som läst på Åland eller i Finland innan sina studier vid Högskolan på Åland. Övriga länder ingår inte i denna redovisning eftersom information om typ av gymnasieutbildning saknas för dessa. Uppgiften om studieland gäller landet där den tidigare utbildningens skola fanns, vilket inte behöver sammanfalla med den studerandes hemort vid antagningen.

Bland de som studerat på Åland innan sina studier vid Högskolan har nästan 70 procent en yrkesutbildning och resterande 30 procent en allmänbildande gymnasieutbildning. Även inom gruppen som studerat i Finland har majoriteten en yrkesutbildning, men i detta fall är skillnaden mellan utbildningsinriktningarna mycket mindre. Hospitality management är det enda program där merparten av de studerande från Åland och Finland har en examen från en gymnasieutbildning, inom övriga program har majoriteten en yrkesutbildning. Andelen med en yrkesutbildning är störst inom utbildningen till sjökapten (77 procent).

Figur 9. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2022 som tidigare studerat på Åland eller i Finland, efter tidigare utbildning

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 11 innehåller andelen studerande efter tidigare studieland och utbildningsprogram vid Högskolan på Åland. På hospitality management är andelen med utbildning från Finland lika stor som de med utbildning från Åland (drygt 40 procent) och på sjökaptensutbildningen har flest studerat i Sverige tidigare. Inom övriga utbildningar har majoriteten av studenterna en utbildning från Åland. Störst andel studerande med tidigare studier på Åland återfinns inom sjukskötprogrammet.

Tabell 11. Studerande vid Högskolan på Åland hösten 2022 efter program vid Högskolan på Åland och tidigare studieland

Utbildningsprogram vid Högskolan på Åland	Tidigare studieland, procent			
	Åland	Finland	Sverige	Övriga länder
Totalt	56,0	27,3	10,8	5,9
Elektroteknik	59,6	29,8	10,6	0,0
Företagsekonomi	60,0	25,7	6,7	7,6
Hospitality Management	41,7	41,7	8,3	8,3
Informationsteknik	62,9	27,0	4,5	5,6
Maskinteknik	54,2	37,5	6,3	2,1
Sjökaptens	26,1	21,7	43,5	8,7
Sjukskötare	70,5	14,1	9,0	6,4

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Folkhögskoleutbildning

Ålands folkhögskola erbjuder unga och vuxna allmänbildande studier utanför systemet för den behörighetsgivande och yrkesförberedande utbildningen.

Rekordlåg antal studerande på Ålands folkhögskola

Folkhögskolan har 24 studerande hösten 2022, drygt 20 färre än året innan och lägst hittills på 2000-talet. Cirka 54 procent av de studerande är kvinnor och samtliga kommer från Åland.

Hösten 2022 studerar 14 personer på NYAlinjen, vilket står för Nyskapande, Yrkesorienterande och Annorlunda. De studerande på linjen kan välja kurser från ämneskategorier som motsvarar de tidigare allmänna linjerna och har dessutom möjlighet att delta i ämnesintegrerade projekt, gå specialkurser samt läsa upp grundskolebetygen i vissa ämnen. Förutom NYAlinjen studerar även tio personer totalt på hantverkslinjens två olika nivåer, grund och fördjupning. Antalet studerande är lägre både på NYAlinjen och hantverkslinjen i jämförelse med året innan. Linjen friluftsliv och skärgård skulle ha startats upp aktuell höst men antalet sökande var för lågt.

Alla studerande på hantverkslinjen är kvinnor och på NYAlinjen är majoriteten män.

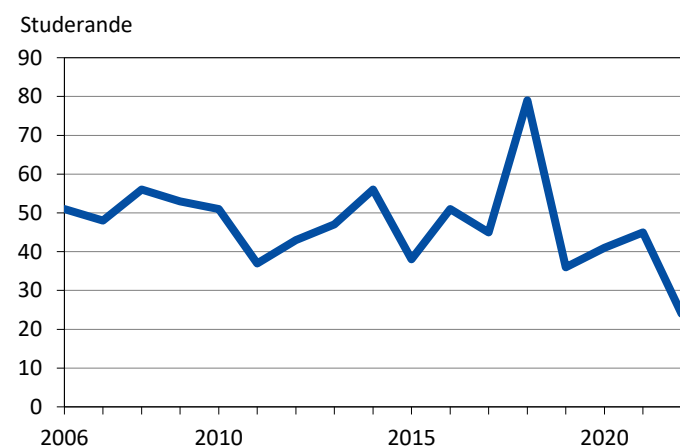
Tabell 12. Studerande vid Ålands folkhögskola hösten 2022 efter utbildning, medelålder, kön och hemort

Utbildning	Totalt	Medel- ålder	Kön, procent		Hemort, procent	
			Kvinnor	Män	Åland	Utanför Åland
Totalt	24	28,3	54,2	45,8	100,0	-
NYAlinjen	14	16,6	21,4	78,6	100,0	-
Hantverkslinjen, grundår	6	44,2	100,0	-	100,0	-
Hantverkslinjen, fördjupningsår	4	45,8	100,0	-	100,0	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Hösten 2018 uppgick studerandeantalet på Ålands folkhögskola till 79, vilket är med marginal högst under hela den redovisade tidsperioden i *figur 10*. Det höga antalet studerande förklaras delvis av att det ordnades en tillfällig deltidsutbildning till guide det läsåret. Som nämnts ovan är i stället studerandeantalet rekordlåg aktuell höst.

Figur 10. Studerande vid Ålands folkhögskola 2006–2022

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Majoriteten av de studerande är 19 år eller yngre

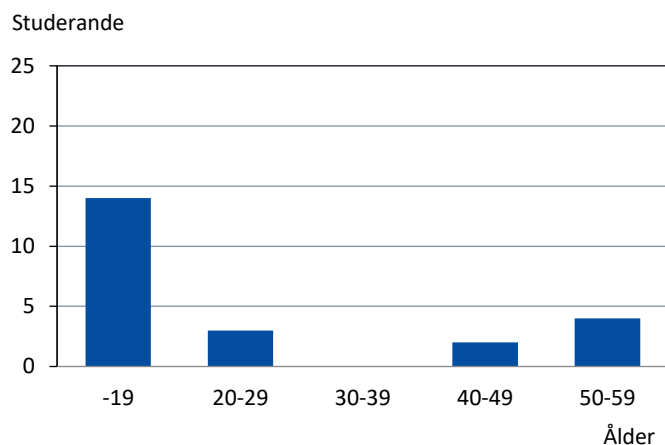
Bland de studerande är 9 från Mariehamn och 15 från landsbygden. Nästan 60 procent av de studerande är 19 år eller yngre och samtliga av dessa läser på NYAlinjen.

Tabell 13. Studerande vid Ålands folkhögskola hösten 2022 efter hemort

Studerande från Åland		Studerande utifrån	
Totalt	24	Totalt	-
Mariehamn	9	Finland	-
Landsbygden	15	Sverige	-
Skärgården	-	Övriga länder	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Figur 11. Studerande vid Ålands folkhögskola hösten 2022 efter ålder

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Få sökande till NYAlinjen

Totalt hade Folkhögskolan 24 sökande på 58 studieplatser, vilket innebar 0,4 sökande per studieplats. Hantverkslinjen var den enda utbildning som hade ett större antal sökande än platser, NYAlinjen, som är den största utbildningen på Folkhögskolan, hade endast 6 sökande på 40 platser. I slutändan blev ändå 14 av platserna besatta, vilket exempelvis kan förklaras av att flera sökande hade linjen som sitt andra- eller tredjehandsval. Linjen friluftsliv och skärgård hade för få sökande och startades därför inte upp hösten 2022.

Tabell 14. Nya studieplatser, sökande och antagna till Ålands folkhögskola hösten 2022

Utbildning	Studieplatser	Sökande	Antagna	Aktiva	Sökande per studieplats	Antagna, procent av sökande
Totalt	58	24	24	24	0,4	100,0
NYAlinjen	40	6	14	14	0,2	233,3
Hantverkslinjen, grundår	6	8	6	6	1,3	75,0
Hantverkslinjen, fördjupningsår	4	6	4	4	1,5	66,7
Friluftsliv och skärgård	8	4	-	-	0,5	.

Not. Antal sökande till NYAlinjen avser inte det totala antalet sökande utan endast de som har programmet som sitt första val. Antal antagna kan därför överstiga antalet sökande.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik